

Marzena Machałek, Sekretarz Stanu w MEN przedstawiła Informację na temat niekorzystnych zmian w systemie edukacji dotyczących dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z różnymi rodzajami niepełnosprawności, a także wykluczenia dzieci mających indywidualne nauczanie z zajęć szkolnych.

Omówienie tematu miało miejsce 8 czerwca br. podczas posiedzenia Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Polityki Społecznej i Rodziny.

Pani Machałek podkreśliła, że MEN nie zamierza nikogo wykluczać. Celem wszystkich zmian jest zauważenie dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Podkreśleniem tego założenia jest przepis z Prawa oświatowego, który zostanie przeniesiony i uszczegółowiony w ustawie o finansowaniu oświaty dotyczący obowiązku przekazania przez samorządy na finansowanie zadań wymagających specjalnej organizacji nauki i metod pracy środków w pełnej wysokości przewidzianej na ten cel w algorytmie podziału subwencji.

MEN dąży do stworzenia spójnej koncepcji dotyczącej kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym indywidualnego nauczania.

W przygotowanej przez MEN informacji wskazano następujące kwestie:

Proces kształcenia uczniów niepełnosprawnych odbywa się na podstawie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych. W opracowaniu tych programów mogą brać udział rodzice uczniów oraz pełnoletni uczniowie.

Programy te określają zarówno sposób dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości ucznia, rodzaj i liczbę zajęć o charakterze terapeutycznym wspomagających rozwój ucznia i niwelujących występujące deficyty i zaburzenia rozwojowe, jak również formy współpracy z rodzicami i innymi instytucjami, które mogą wesprzeć ucznia i szkołę w zapewnieniu mu odpowiednich do potrzeb warunków nauki i oddziaływań.

Jeśli z uwagi na poziom funkcjonowania ucznia niepełnosprawnego konieczne jest prowadzenie zajęć w formie indywidualnej lub w grupie o mniejszej liczebności niż oddział klasowy – w indywidualnym programie ucznia może być zawarte takie zalecenie. Pomimo że na podstawie obecnie obowiązujących przepisów była taka możliwość, nie zawsze szkoły z niej korzystały. Dlatego w projektowanych przepisach dotyczących organizacji kształcenia specjalnego zostanie wprost wskazana taka możliwość. Będzie to znacznym ułatwieniem dla rodziców uczniów niepełnosprawnych, którzy dotychczas, chcąc zapewnić możliwość realizacji zajęć edukacyjnych w formie indywidualnej na terenie szkoły, ubiegali się o wydanie - poza orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego - również orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania.

Priorytetem działań szkoły powinno być dążenie do pełnego, rzeczywistego włączenia i integracji z rówieśnikami ucznia niepełnosprawnego, zarówno poprzez wspomaganie rozwoju samego ucznia, indywidualizację i wspieranie go podczas zajęć z klasą, jak i likwidowanie barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia w grupie rówieśniczej i uczestnictwo w życiu szkoły. Zostało to wskazane w projekcie rozporządzenia regulującego kształcenie uczniów niepełnosprawnych.

W przypadku uczniów, którzy mogą uczęszczać do szkoły, ale ze względu na stan zdrowia wymagają

dostosowania organizacji i procesu nauczania oraz długotrwałej pomocy specjalistycznej, nie są natomiast objęci kształceniem specjalnym, zostaną poszerzone formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej (klasy terapeutyczne, indywidualne ścieżki kształcenia).

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna będzie realizowana w ramach godzin pracy finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący szkołę, wskazanych w arkuszu organizacji pracy szkoły.

Indywidualne nauczanie jest natomiast formą kształcenia adresowaną do uczniów, którzy w pewnym okresie czasu, z uwagi na stan zdrowia, nie mogą uczęszczać do szkoły, dlatego zapewnia się im możliwość realizacji treści programowych w domu, w indywidualnym i bezpośrednim kontakcie z nauczycielem.

Stan zdrowia ucznia nie powinien stanowić przyczyny pozbawienia go możliwości kontaktu z rówieśnikami i uczestniczenia w życiu społeczności przedszkolnej lub szkolnej. Dlatego w przepisach zostanie doprecyzowana rola nauczycieli i dyrektora szkoły w podejmowaniu działań umożliwiających kontakt z rówieśnikami uczniowi objętemu indywidualnym nauczaniem, co ułatwi mu powrót do grupy rówieśniczej po zakończeniu tego nauczania.

W przypadku uczniów objętych indywidualnym nauczaniem, których stan zdrowia znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły, dyrektor, jeśli stan zdrowia będzie to umożliwiał, tak jak dotychczas będzie organizował różne formy uczestniczenia ucznia w życiu szkoły m.in. poprzez udział w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, uroczystościach i imprezach szkolnych oraz – co zostanie wskazane wprost w przepisach – w wybranych zajęciach edukacyjnych.

Dodana zostanie również możliwość zawieszenia przez dyrektora szkoły na podstawie zaświadczenia lekarskiego zajęć indywidualnego nauczania jeśli stan zdrowia ucznia ulegnie okresowej poprawie.

Edukacja włączająca to nie tylko obecność ucznia niepełnosprawnego w szkole ogólnodostępnej, ale jego autentyczne włączenie w życie klasy i szkoły oraz aktywność i zaangażowanie podczas zajęć z klasą, kontakt z rówieśnikami podczas przerw i poza szkołą. Nie można mówić o rzeczywistym włączeniu, kiedy uczeń niepełnosprawny realizuje indywidualne nauczanie w odrębnym pomieszczeniu w szkole.

Jednocześnie uczniowie z niepełnosprawnościami, którzy walczą z chorobą, nadal będą mogli korzystać z indywidualnego nauczania. Będzie ono organizowane w domu ze względu na stan zdrowia ucznia. Jeśli stan zdrowia ucznia poprawi się, będzie uczestniczył w lekcjach razem z klasą na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Jednocześnie, jak wskazano powyżej, dyrektor będzie umożliwiał uczniowi objętemu indywidualnym nauczaniem udział w zajęciach rozwijających zainteresowania oraz uzdolnienia, w tym w szczególności w uroczystościach i imprezach szkolnych.

Dzieci niepełnosprawne, których stan zdrowia umożliwia uczęszczanie do szkoły, powinny uczyć się razem ze swoimi rówieśnikami. Będą mogły także, jeśli zajdzie taka potrzeba uwarunkowana stanem zdrowia, realizować zajęcia w formie indywidualnej lub w małej grupie na podstawie indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego. Szkoła zostanie zobowiązana do likwidacji barier utrudniających uczniowi niepełnosprawnemu funkcjonowanie i uczestnictwo w życiu klasy i szkoły.

W opinii resortu zmiana ta będzie korzystna przede wszystkim dla uczniów z niepełnosprawnościami.

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: sobota, 24, czerwiec 2017 17:16

Katarzyna Liszka-Michałka

Odsłony: 1138

Poszerzająca się z roku na rok praktyka obejmowania uczniów indywidualnym nauczaniem na terenie szkoły, zamiast rzeczywistego ich włączania w zajęcia z klasą i życie szkoły z wykorzystaniem dostępnych możliwości indywidualizacji procesu kształcenia oraz zatrudniania dodatkowej kadry, powodowała pogłębiający się proces izolacji społecznej uczniów niepełnosprawnych. W efekcie tracili na tym uczniowie, pomimo że środki przekazywane na organizację ich kształcenia z budżetu państwa rokrocznie rosły, wynosząc w 2016 roku ok. 6,5 mld zł.